

**AZERBAIJAN STATE UNIVERSITY OF
ECONOMICS
TURK WORLD BUSINESS
FACULTY
SOĞUK SAVAŞ SONRASI
RUSYA-NATO İLİŞKİLERİ**

**Hazırlayan:
AHMATOVA Arzu**

**Tez Danışmanı
Dr. Nazim CAFEROV**

PLAN

SSCB-NATO İLİŞKİLERİNİN TARİHSEL GELİŞİMİ

SSCB'nin Dış Politikasının Genel Yaklaşımı
SSCB ve Batı Ülkeler Arasında İlişkiler
SSCB'nin NATO'ya Bakışı
Batı Ülkelerin SSCB'nin Dış Politikasına Yaklaşımı
NATO'nun Genel Stratejisi
NATO'nun Stratejisinde SSCB'nin Yeri

RUSYA'NIN ULUSAL GÜVENLİK ANLAYIŞINDA NATO'NUN YERİ

Rus Ulusal Güvenlik Anlayışı
Rusya'nın Ulusal Güvenlik Politikası
Rus Ulusal Güvenlik Stratejisi ve NATO
Rus Ulusal Güvenlik Doktrini
Rus Ulusal Güvenlik Doktrinde NATO

NATO'NUN STRATEJİSİNDE RUSYA FAKTÖRÜ

1980'lerin Sonlarında NATO'nun Dönüşümü
NATO'nun "Kimlik Krizi"

Yeniden Yapılanma Süreci ve NATO'nun Yeni Statejisi

Londra Konferansı

Roma Zirvesi ve Yeni Stratejik Konsepti

NATO'nun Rusya'ya Genel Bakışı

Jeopolitik Açısından NATO'nun Rusya'yı Değerlendirilmesi

Güvenlik Açısından NATO'nun Rusya'ya Yaklaşımları

RUSYA-NATO KURUMSAL İLİŞKİLERİ

Rusya ve NATO Arasındaki Diplomatik İlişkilerinin Gelişimi

Kuzey Atlantik İşbirliği Konseyi

"Barış İçin Ortaklık" Programı

NATO-Rusya Kurucu Senedi

NATO-Rusya Daimi Ortak Konseyi

RUSYA-NATO İLİŞKİLERİNDE KRİZLER

NATO'nun Kosova'ya Müdahalesi

NATO'nun Doğu'ya Genişlemesi

Gürcistan-Rusya Krizinde NATO'nun Rölü

Ukrayna Krizi ve NATO'nun Rölü

Rusya-Baltık Ülkeleri Gerginliği

SSCB-NATO İLİŞKİLERİNİN TARİHSEL GELİŞİMİ

SSCB'nin Dış Politikasının Genel Yaklaşımı

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, SSCB'nin dış politikasındaki temel öncelikleri olduğunu böyle belirtir:

- Sosyalist kampın güçlendirilmesi;
- Uluslararası istikrarı sağlanması ve kapitalist ülkelerle ilişkilerin geliştirilmesi.
- Üçüncü Dünyadaki uluslararası komünist hareketin ve ulusal kurtuluş ve devrimci güçlerin desteği vermesi;

SSCB'nin Dış Politikasının Genel Yaklaşımı

Doğu
Avrupa'da,
aynı
zamanda,
aşağıdaki
faaliyetleri
yapılmıştır:

- Sovyet Birliği'nin tarafından işgal edilen ülkelerde, devlet sosyalizminin Stalinist modeline benzer sosyo-politik sistem kuruldu
- Doğu Avrupa'da dostu siyasal rejimlerin oluşumu erken savaş sonrası yıllarda Sovyet yönetiminin dış politikasının temel amacı vardı
- 1945-1948 yıllarda Sovyetler Birliği Çekoslovakya, Polonya, Macaristan, Bulgaristan, Romanya, Arnavutluk ve Yugoslavya ile ikili anlaşmalar imzalamıştır
- Varşova Paktı'nın organizasyonu - sosyalist devletlerin askeri bloku oluşturuldu
- Sosyalist ülkeler arasında ekonomik işbirliği ve dayanışma amacıyla 25 Ocak 1949'da COMECON olarak adlandırılan uluslararası örgütü kuruldu

Bu iki çeşit füzeleri kapsayan SALT-I Antlaşması, 26 Mayıs 1972`de Moskova`da ABD başkanı Richard Nixon ile Sovyetler Birliği Komünist Partisi Genel Sekreteri Leonid Brejnev arasında imzalandı

21 Kasım 1972'de Cenevre'de başlayan SALT-II görüşmeleri, oldukça zor dönemlerden ve tartışmalardan geçtikten sonra 18 Haziran 1979'da Viyana'da Jimmy Carter ile Leonid Brejnev arasında imzalanabildi

Helsinki Nihai Senedi, 1975 yılının Ağustos ayında Finlandiya'nın başkenti Helsinki'de düzenlenen Avrupa'da Güvenlik ve İşbirliği Konferansı'nın sonunda Avrupa ülkeleri (Arnavutluk ve Andora hariç), SSCB, ABD, ve Kanada arasında imzalanan konferansın sonuç bildirgesidir.

Yumuşama Dönemi

SSCB'nin Dış Politikasının Genel Yaklaşımı

Soguk Savaş döneminde uluslararası arenada SSCB'nin pozisyonu büyük ölçüde iki sosyo-politik ve askeri blokların varlığı- ABD ve Sovyetler Birliği etrafında devletlerin oluşmuş gizli çatışması belirlenir. Bu çerçevede, Batı ülkeler ile ilişkiler sadece dünyada SSCB'nin pozisyonu gücüne değil, aynı zamanda SSCB'nin iç istikrarla bağlıydı. Giderek büyüyen silahlanma yarışı Sovyet ekonomisinin ağır bir yük geliyordu, bu yüzden sadece sürekli ülkenin savunma gücü artırmak için değil, Sovyetler Birliği aynı zamanda Batı devletlerin liderleri ile uzlaşma yollarını bulmaya zorunda kaldı.

SSCB ve Batı Ülkeler Arasında İlişkiler

SSCB ve Batı Ülkeler Arasında İlişkiler

- Batı ülkelerle siyasi inşaatı oluştururken, Sovyetler Birliği ve Fransa arasındaki ilişkilerde önemli bir gelişmesinden başladı. İki ülke arasındaki yakınlaşma Fransa Cumhurbaşkanı General Charles de Gaulle tarafından güçlü, bağımsız politikaya katkıda bulunmuştur.
 - Bu yıllarda, önemli değişiklikler 1969 yılında Eylül ayında Federal Almanya Cumhuriyetinde seçimler Sol ilerici güçleri tarafından kazandığı ve SSCB ile olan ilişkilerinde yer alıyor..
 - Yumuşama politikasının diğer bir gelişme ise, Sovyet-Amerikan ilişkileri vardı. 1967 yılında, SSCB, ABD ve İngiltere uzayın barışçıl kullanımına ilişkin bir anlaşma imzaladı. Ertesi yıl, 1968 yılında, o XX yüzyılın sonuna kadar, uzun yıllar boyunca en önemli uluslararası belgelerin birini , Nükleer Silahların Yayılmasının Antlaşması kabul edildi.
-

SSCB'nin NATO'ya Bakışı

Kendi sınırları düşman askeri bloğun tehlikesini varlığı fark ederek, Sovyet hükümeti NATO oluşturulan İskandinav ülkelerin katılımı önlemek için çaba gösterdi.

1948 yılında , SSCB ve Finlandiya arasındaki Dostluk, İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Antlaşması sayesinde, bir önsöz ülkenin tarafsızlığını tarafından sağlanan "Finlandiya'nın arzusu büyük güçlerin çıkarları arasındaki çatışmada uzak kalmaya" yazılmıştır.

SSCB tarafından oluşturulan askeri ittifaka girmesini reddetme Norveç teşvik etmek için Barents Denizi'nin Sovyet sektörü ve karşılıklı saldırmasızlık uzun vadeli paktının sonuca Oslo balıkçılık ayrıcalıkları önerdi. Ancak, görüşmeler başarısız oldu. 4 Nisan 1949, Norveç NATO'ya diğer 11 ülkeri ile birlikte geldi.

Batı Ülkelerin SSCB'nin Dış Politikasına Yaklaşımı

Sovyetler Birliğinin askeri ve siyasi ilişkiler güçlendirmeye çabaları giderek sistemik Avrupa'da istikrarı ve

genel olarak Batı medeniyetinin tehdit olarak görünüyor.

Churchill Avrupa'da ne olacağını merak ederken, özellikle ABD ve Kanada askerlerinin bırakılırsa ve

Avrupalıların karşı Sovyet bölünmeler bire bir olarak kalacaktır, endişelendi. İki hafta sonra, 5 Mart 1946,

Fulton, Missouri konuşmasında, Winston

NATO'nun Genel Stratejisi

NATO'nun ilk Stratejik Kavramı 6 Ocak 1950 yılında İttifakın üyelerinin tarafından onaylanan ve başlıklı "Kuzey Atlantik bölgesinde Savunma Stratejik Konsept" adını alan ilk NATO'nun Stratejisi belirlenir.

1952 yılında , 18 Aralıkta tarafından kabul edilen İkinci Stratejisinin belgede NATO'nun ana stratejik hedefi " NATO'nun üye devletlerin topraklarında Sovyetler Birliği ve onun müttefeklerini yetenekleri bastırılması mühtemel savaş döneminde savunma kabiliyetini sağlamak" olduğunu vurguladı.

İttifakın Üçüncü Stratejik Konsept, Mayıs 1957'de kabul edilmiş "NATO'nun üye devletlerin topraklarının savunma Genel Stratejik Konsepti" yayıyanılmıştır. Bu belgede NATO'nun yeni stratejisinin temel unsuru olarak "kitlesele misilleme" ittifakın ilk modern stratejik konsept oldu

NATO'nun Dördüncü Stratejik Konsept - Savunma Planlama Komitesi toplantısında 12 Aralık 1967 onaylanan ve 16 Ocak 1968 son şeklini yayınlanan "Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü Savunma toprakları için Genel Stratejik Konsept« yayınlandı.

NATO'nun Stratejisinde SSCB'nin Yeri

- Batı ülkeler, NATO ittifakı oluşturarak, güvenlik ve koruma dünyasının görünümünü askeri ittifakın ihtiyacını açıklaması yaptı. Yinede NATO örgütü oluşturulması doğal olarak savunma karakteri olduğunu vurguladı. NATO'nun birçok üyelerinin ifadelerden, NATO'nun yaratılması SSCB'nin saldırgan politikasının sadece sonucudur. Avrupa'da geliştirilen savunma sistemi Sovyetler Birliği 1945 yılından bu yana yapışık agresif pozisyon nedeniyle ortaya çıkmıştır. Sovyet saldırganlık ve sabotaj faaliyetleri karşısında ölümcül bir tehlike içinde hissederken, NATO Atlantik Topluluğu ülkelerinin savunmasını organize etmek spesifik amacı ile oluşturulmuştur.
 - NATO ülkelerin bu pozisyonda bir sonucu olarak, NATO'ya Sovyetler Birliği'nin girişimleri tehlikeli olarak görünürdü ve güvenliği sağlaması yalnız Batılı güçlerin NATO tarafından garanti olması inanıyordu. NATO ülkeleri sözleşmede belirtilen BM çerçevesinde kolektif güvenlik ilkesine uygun, ancak Birlik Sovyetler Birliği imkansız güvenliğini sağlamak için yapılan inanıyordu. Batı görevi mevcut tehditler karşısında savunma kuvvetlerinin bir dengeye ulaşmak için uluslar topluluğu tarafından oluşturulduğu zaman NATO yaratılması bir anda olduğu vurgulandı. Bu çerçevede, Sovyetler Birliği böylece bir denge kurulmasını engelleyen, silahlı kuvvetleri hiçbir zaman azalması, bunları artırmak için de çalıştı.
-

NATO'nun Stratejisinde SSCB'nin Yeri

NATO, çeşitli nedenlerden dolayı Sovyetler Birliği'nin Kuzey Atlantik İttifakı'nın bir parçası olmak olasılığı dikkate almamıştır. Birincisi, Sovyetler Birliği'nin pozisyonu ve Batı ülkeleri savunma ve güvenlik sistemlerinin temelini oluşturan ilkelere devlet ideolojisi aykırı oldu ifade etmişler. İkincisi, Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü'nün anlamı ve amacı sadece askeri bir örgüt daha fazladır, bireysel özgürlük ilkesi ve hukukun üstünlüğü üzerine kurulmuştur. Üçüncüsü, tüm katılımcı ülkeler özgürce bilgiyle paylaşmaya bulunacaklardır. Tüm kararların oybirliği onayı ile alınır. Bu Örgütü'nün bir üyesi olarak Sovyetler Birliği her türlü kararı veto etmek mümkün olacak anlamına gelir.

RUSYA'NIN ULUSAL GÜVENLİK ANLAYIŞINDA NATO'NUN YERİ

Rusya'nın Ulusal Güvenlik Anlayışı

Rusya'nın ulusal güvenliği kavramı Rusya'nın uzun vadede gelişiminin potansiyeli sağlayan olarak, Rusya'nın topraklarının ve vatandaşlarının güvenliğini çeşitli risk ve tehditlerin savunma kabiliyetinin devamının sağlanması anlayışıdır

Rusya Federasyonu resmen kabul görüşlere devletin güveniğin anlamı iç ve dış tehditlere karşı birey, toplum ve devletin hayati menfaatlerinin korunması anlamına gelir. Temel güvenlik nesnelere şunlardır: birey, toplum ve devlet. Bu güvenlik tüm nesnelere organik bağlantılı ve bunların arasındaki temel bağlantı kişiliktir.

Güvenlik alanı diğer türleri ile karşılaştırıldığında yaşam ve sağlığı, hakları ve özgürlükleri, haysiyet ve büyük ölçüde mülkün korunması alanları alıyor.

Rusya'nın Ulusal Güvenlik Anlayışı

kişisel güvenliği anlamına bahsederek, Rus vatandaşları için kişisel güvenlik uygulamasıdır; yaşam kalitesini ve standardını geliştirme ve sağlanması ise devlet tarafından garantisi verilir. Ulusal güvenlik kavramı ise maddi ve manevi değerler, hukuk ve düzenin sağlanması ve sosyal adalet, sosyal uyum ilkesine dayalı bakım; nüfus ve sosyal yapı, hem de Rusya'ya uygulanan bugün ulusal ve kültürel güvenlik kavramı kapsanıyor.

Ulusal kavramı ise anayasal düzen, egemenlik ve toprak bütünlüğü, ekonomik ve sosyal istikrarın sağlanması; kanunların uygulanması ve suzluğa karşı tedbirleri uygulanması kapsanır.

Ulusal güvenliğine bir kısmı, kamu ve bilgi güvenliği parçasıdır.

Rusya'nın Ulusal Güvenlik Anlayışı

ulusal egemenliğinin korunmasını;

ülkenin toprak bütünlüğünün sağlanması;

sosyo-politik istikrar ve devletin anayasal sistemin istikrarının korunması;

bütün olarak dünya devletleri ve bölgelerin sınırlarına bitişik stratejik istikrar ve güvenliğin korunması;

ülkenin uluslararası ekonomik ve stratejik bölgeleri ve uluslararası hukuk ile sıkı bir uyum içinde iletişimin erişimi sağlamak;

savaş ve diğer çatışmaların alanlarında devletin vatandaşlarının korunması ve diğer durumlarda hayatlarının tehdit, silahlı şiddeti ile ilgili konularla girişimleri

Rusya'nın Ulusal Güvenlik Anlayışı

Rusya'ya temel tehditleri aşağıdaki faktörler uluslararası alanda ana tehditleri sayılır:

- ve müttefikleri, devletlerarası dernekler BM ve AGİT gibi uluslararası güvenliği, sağlanması mevcut mekanizmaların rolünü azaltmak için amacı;
- dünyada Rusya'nın siyasi, ekonomik ve askeri etkisini zayıflatma riski;
- askeri-politik bloklar ve ittifaklar, özellikle NATO'nun doğuya doğru genişlemesi güçlendirilmesi;
- yabancı askeri üslerin ve büyük askeri birliklerinin Rus sınırlarına çok yakın bir olasılık (Özbekistan, Tacikistan, Kırgızistan, Gürcistan, Baltık ülkeleri ve diğerleri) oluşturulması;
- kitle imha ve bunları atma vasıtalarının silahlarının yayılması;
- Bağımsız Devletler Topluluğu içinde entegrasyon süreçlerinin zayıflaması;
- Rusya Federasyonu ve devletlerin dış sınırlarının devlet sınırında çatışmalar tırmanması (özellikle Bağımsız Devletler Topluluğu katılımcılar (Afganistan, Abhazya, Dağlık Karabağ ve diğerleri.);
- Rusya Federasyonu (Baltık Devletleri, Finlandiya, Japonya) tarafından topraklarına iddia edilmesi.
- Milliyetçilik, ulusal ve bölgesel bölücülük ve kitlesel göç yükselişi tehdidini artırır faktörler arasında ülkenin bazı bölgelerinde işgücünün kontrolü kaybedilmesi;
- Rus halkının iç yaşamında yabancı devletlerle ve milletlerarası kuruluşlarla bilinçli amaçlı girişim, Rusya Federasyonu devlet dili olarak Rus dilinin rolünün zayıflaması olasılığıdır.

Rusya'nın Ulusal Güvenlik Politikası

- Rusya Federasyonu'nun ulusal güvenlik politikası devlet ve kamu kurumlarının etkinliği yanı sıra vatandaşlara atıfta altında birey, toplum ve devletin güvenliğine yönelik tehditleri önlemek ve zorunlu ön koşul olarak onlarla başa çıkmak ve Rusya'nın ulusal çıkarlarını koruması, diğer güçlerin etkinlikleri Rusya Federasyonu'nun milli güvenliğin sağlanması politikası ile belirlenir. Rusya Federasyonu'nun milli güvenliğin sağlanması sadece devletin temel görevi ve aynı zamanda bütün bir toplumun ve her vatandaşın bireysel pratik uygulama ulusal çıkarlarını korumaya aktivitedir. Milli güvenlik siyasetin hedeflerini belirlemek için ülkenin siyasi liderleri aktivitesi ve ülkenin ulusal çıkarlarını ve formlar, yöntemlerin geliştirilmesini ve bu hedeflere ulaşma yollarını korumak temel görevi ayardır.
 - Ulusal güvenlik politikanın amaçları bireyler, toplum ve devleti geliştirmek ve bu çıkarları iç ve dış tehditlere karşı etkili bir araç kullanmaya gerek Rusya'nın hayati menfaatlerinin ulusal güvenlik tanımlanır. Milli güvenlik siyasetinin başarılması uzun vadeli hedefleri hayatın her alanında onların karmaşık problemleri çözmek tarafından yürütölmektedir.
-

Rusya Federasyonu'nun ulusal güvenlik siyasetinin başlıca görevleri şunlardır:

- Rusya'nın ulusal güvenliğine dış ve iç tehditlere zamanında tahmin ve tespit edilmesi;
- İç ve dış tehditleri etkisiz hale getirmek için operasyon ve uzun vadeli tedbirlerin uygulanması;
- Rusya Federasyonunun egemenliği, sınır alanının güvenliği ve toprak bütünlüğünü sağlanması;
- Rus vatandaşların anayasal hakları ve özgürlükleri sağlanması;
- Hukukun üstünlüğünü ve toplumun sosyal ve siyasi istikrarın korunması güçlendirmek çabaları;
- Bütün vatandaşlar, yetkililerin, devlet organları, siyasi partiler, kamu ve dini kuruluşlar tarafından Rusya Federasyonu mevzuatına uyum sağlaması;
- Rusya Federasyonu'nun askeri potansiyelinin yüksek düzeyde sürdürülmesi;
- Kitle imha ve bunları atma vasıtalarının silahlarının yayılmasının önlenmesi rejiminin güçlendirilmesi;
- Rusya Federasyonu yönelik yabancı devletlerin istihbarat ve yıkıcı faaliyetleri bastırmak için etkili önlemlerin benimsenmesi;
- Kişinin ve toplumun güvenlik garantörü olarak devletin rolünün güçlendirilmesi, bu mekanizmanın kullanımı için gerekli hukuki temeli oluşturması;
- Suç ve terörle mücadelede sisteminin etkin faaliyeti için gerekli koşulları yaratmak için organize güçlendirilmesi;
- Bağımsız Devletler Topluluğu katılımcıları karşılıklı yarar uluslararası işbirliği genişletilmesi;
- BM ve diğer uluslararası kuruluşların himayesinde barış faaliyetleri de dahil olmak üzere, çatışmaların çözümünü sağlanması;
- Nükleer silahların kontrolü, bu alandaki uluslararası yükümlülüklerini devletler tarafından uygulanması esasına göre dünyada stratejik istikrarın korunması alanında ilerlemesi;
- Kitle imha, konvansiyonel silahların, güven artırıcı önlemler ve istikrar ve mallar ve teknolojiler ihracat üzerinde uluslararası denetim sağlanması uygulanması yanı sıra, askeri ve çift kullanımlı malzemelerin hizmetlerin sağlanması için silahlarının azaltılması ve ortadan kaldırılması için karşılıklı taahhütlerin uygulanması;
- Güven ve güvenliği güçlendirmek için önlemler konusunda ilk etapta yeni uluslararası ilişkiler koşulları ve yeni anlaşmalar geliştirilmesi, gerekirse, silahların kontrolü ve silahsızlanma konularında mevcut anlaşmaların uyarlanması;
- Ulusötesi suç ve terörizmle mücadelede uluslararası işbirliğinin geliştirilmesi;
- Sınır ötesi organize suç ve yasadışı göç aktivitesinin baskılanması;
- Bilgi ve medya alanında „medya savaşı" tehdidi mücadele edilmesi

Rus Ulusal Güvenlik Stratejsi ve NATO

- SSCB döneminde Rusya'nın ABD karşıtı oluşmuş kompleksi zayıflamış, ama modern Rusya'da bu kompleksinin varlığını sürdürmektedir. Bunun temel sebebi ABD ve Rusya arasında devam eden çatışması ve Rusya'nın ulusal güvenliği için Batı tarafından hissedilen tehdittir. Rus çıkarlarına düşmanlık Batı politikası hakkında fikir , Rusya'nın uluslararası arenada pozisyonları zayıflaması endişeleri içerir.
 - Şu anda,Rus Hükümeti pragmatizm yaklaşımı dış politikada değeri tespit edtmeye çalışıyor . Batı ve özellikle Amerika Birleşik Devletleri, Rusya, tehdit çıkarlarını tehdit olsa da, ortadan kaldırmak için denemek için daha iyidir güçlerin gerçek dengesi göz önüne alındığında, Batı riskli ve yıkıcı askeri-politik çatışmaya kendini kınamaya daha Rusya ile karşılıklı yararlı işbirliği ile ilgilenmektedir. Bu pragmatik yönelim nasıl Batı'nın çıkarları ve Rusya'nın siyasi strateji, bu "iç" ve "dış" sorunlar arasındaki uyum ilişkisi sağlanmaya öncelikleri bağlanır.
 - Rus Hükümeti Rusya'ya karşı Batı'nın düşmanlığa rağmen NATO ve ABD Rusya'nın kalıcı bir politika olduğunu ihtiyacı vurgulanır. Moskova sürekli NATO'nun doğuya doğru genişleme stratejisini terk etmesini talep etti. Buna karşılık, son iki yılda Kremlin'in taleplerini görmezden Kuzey Atlantik İttifakı, yavaş yavaş anti-Rus eylemleri güçlendirdi. Rusya karşı tedbirleri alıyor. Son bir örnek olarak Rusya, NATO'nun doğu ve güney sınırlarını karşı yeni bir üç asker üsleri oluşturmak için Moskova'nın bir karardır.
-

Rus Ulusal Güvenlik Doktrini

- SSCB'nin dağılmasından sonra yeni Rusya'nın modern Askeri Doktrini Cumhurbaşkanı Boris Yeltsin tarafından kabul edildi. 2 Kasım 1993 yılında "Rusya Federasyonu Askeri Doktrini Temel Hükümleri kararname imzaladı
 - 2000 yılına kadar geçerli olan bu askeri doktrinin, NATO'nun doğuya doğru genişlemesi ve Yugoslavya'da yaşanan olaylar dolayı yeni Askeri Doktrinin ihtiyacı götürdü.,21 Nisan 2000 yılında Rus Devlet Başkanı Vladimir Putin devlet, iç ve dış tehditlere karşı savunma ilkeleri ve buna göre gerekli yöntemleri hakkında Rusya Federasyonu Askeri Doktrini tarafından kararnameyi onayladı
 - 4 Şubat 2010, Rus Devlet Başkanı Dimitri Medvedev yeni Askeri Doktrini kabul etti. Genel sebep Ağustos 2008 yılında Rusya-Gürcistan Savaşı önceki Doktrinini önemi kaybettirti
 - Askeri doktrinin güncellenmiş sürümü Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, 26 Aralık 2014 tarafından onaylanmış ve uygulamaya gerçekleştirdi
-

Rus Ulusal Güvenlik Doktrini

Askeri Doktrininde ülkenin askeri güvenliğini sağlamak için acil ve askeri olmayan ve askeri tedbirler olarak kompleks

içeriği ifşa edildi. Bu alanda temel amacı, ulusal savunma rasyonel harcamaları ile, XXI yüzyılda ortaya çıkabilecek tehditlere yeterince cevap verebilmek olmaktadır. Rusya'nın askeri güvenliğinin sağlanması, çeşitli bakanlıklar ve ulusal güvenlik kurumlarının görevidir. Aynı zamanda devletin askeri örgüt üç ana bileşenden bir birleşimi olarak kabul edilir: kuvvet (Silahlı Kuvvetler ve diğer asker); (Askeri güvenlik sağlamaya adanmıştır ülkenin bilimsel ve endüstriyel kompleksler, bir kısmını) sağlanması; yönetimi (güç bileşenleri ve

Rusya Federasyonu Askeri Doktrini ulusal çıkarlarını savunmak ve Rusya Federasyonu ve müttefiklerinin askeri güvenliğini garanti altına almak için sağlam kararlılıkla barış için tutarlı bir bağlılık içinde içeriğinin kombinasyonu nedeniyle tamamen savunma bir doğası vardır.

Rusya Federasyonu Askeri Doktrini tek bir belge içinde sistematik ve konsantre bir olan Rusya Federasyonu askeri güvenlik, politik-askeri askeri stratejik ve askeri-ekonomik temellerini belirleyen resmi görünümleri (emirleri) bütünü kapsar.

Rusya Federasyonu'nun askeri doktrinin hukuki dayanağı askeri güvenlik alanında Anayasa, federal yasalar ve Rusya Federasyonu diğer normatif hukuki eylemler ve Rusya'nın uluslararası yükümlülüklerini oluşturur.

Rus Ulusal Güvenlik Stratejisi'nde NATO

ana dış
zorluklar
olarak
Rus
kabul
uzmanların
edilmekte
bakış
dır. Rus
acılarıyla,
sınırlarına
1990
bitisik
yıllarından
bazı
beri
bölgeleri
dünyanın
istikrarsızl
yeni
astırıldı
tenditlere
Belgede
karşı
ayrıca
Rusya
Rusya'da
askeri ve
iç durumu
siyasi

durum
değişti.
Rusya
sınırları ve
Doğu'ya
ittifakın
genişlemes
i
NATO'nun
askeri
tesislerin
yaklaşım
bu

NATO'NUN STRATEJİSİNDE RUSYA FAKTÖRÜ

1980'lerin Sonlarında NATO'nun Dönüşümü

- XX yüzyılın sonunda uluslararası ilişkiler alanında devrimci gelişmeler olmuştur. Orta ve Doğu Avrupa'da, Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sosyalist rejimin çöküşünden dolayı iki kutuplu sistemin sonu anlamına geliyordu. Varşova Paktı'nın dağılmasından ve Sovyetler Birliği'nin çökmesi sonucu Batı dünyaya büyük miktarda avantaj ve faydaları getirdi. Batı kendi dış politika ve ekonomik çıkarlar ortaya çıkması için umutları açılan yeni büyük bir jeopolitik boşluk oluştu. Hem de ideoloji açısından Batılı liberalizmin fikirler Sovyet ideolojisine daha cazip oldu ve yeni durumda üstünlük tuttu.
 - 1980-1990-ler sonlarında , uluslararası ilişkilerde uzmanları tarafından karşılaştığı temel sorunlardan biri yeni koşullarda yeni bir küresel güvenlik stratejisinin tanımı oldu. Körfez ve Yugoslav çatışmalar ve Avrupa'da potansiyel askeri çatışmaların olasılığı zaten Batı dünyada istikrarı bozulması yüksek bir olasılık gösterdi. ABD ve müttefiklerinin çatışmanın askeri müdahalesi ve böylece NATO'nun bir kuvvet merkezi olarak Atlantik dünyasının pozisyonunun güçlendirilmesi anlamına geliyor. Bu gerçekler askeri güç araçlarının kullanımı çatışmayı çözmek ve jeopolitik çıkarlarını savunmak için tanınmış postülatı dünyanın önde gelen ülkeleri arasında pratikte bir önceliktir doğrulamaktadır. Sovyetler Birliği'nin çöküşünün etkilerinden Batı yararlarına rağmen, bu zaferin Batı dünyasında Avrupa'daki istikrarın sağlanmasında büyük bir sorumluluk getirdiğini unutmamalıdır.
-

görevi uyarlaması ihtiyacı doğurdu. NATO hala kolektif Batı güvenlik sisteminde bir lider konumunu olduğunu için, şimdi güvenlik konuda daha şiddetli sorgulanmaya olmuştur. NATO'nun yaratılış sebebi doğrudan Soğuk Savaş bağlantılıydı. Kuzey Atlantik İttifakı, elindeki büyük bir altyapı ve kaynaklara sahiptir. Gelecekte bu tür maliyetlerin uygunluğu hakkında bir soru vardı.

- XX yüzyılın sonunda Batı stratejisi değişen ortamında NATO'yu koruma ihtiyacı teorik gerekçesidir. 1991 yılında, Kasım ayında, Roma'da zirvesinde İttifakın gelecek görevleri yansıtır, "Yeni stratejik konseptini" kabul etmiştir. Bu önemli belge NATO hakkında tartışmalara sonu verdi ve yeni koşullara uyarlanması temel hatlarını sıraladı. Haziran 1992 yılında İttifak AGİT'nin desteğiyle barış operasyonlarına katkıda bulunmuştur. Bir ay sonra, Akdeniz'de İttifak sürekli bağlantı ortak deniz kuvvetlerine ait NATO gemileri, BM Güvenlik Konseyi tarafından kabul edilmeyen Yugoslav Cumhuriyeti aleyhine yaptırım hakkındaki kararı, Adriyatik Denizi'nde operasyonlar izleme ve gözetim başladı. 1992-1995 döneminde Dayton Barış Anlaşması yapılması kadar süren NATO faaliyetlerine ikinci dönem başladı. Kuzey Atlantik İttifakı böylece dönüşümü sorunun sadece kanıtlayan Balkan çatışma çözümü bulmaya için katıldı.

NATO'nun "Kimlik Krizi"

NATO'nun Yeni Statejisi

NATO mekansal dönüşümü konuda yani örgüte yeni üyelerin katılımını sağlamak NATO'nun genişleme politikası bir araç olarak görünür. NATO'nun Doğu'ya genişleme, hem Batı'nın güvenliğini etkisi yaratır, hem Avrasya yaşam güç dengesini değiştirir.

11 Eylül 2001 ABD'nin terörist saldırılar İttifakın ve tüm dünyanın politikası gelişiminde önemli bir faktör haline geldi. Eylül 2001, NATO yaşanan terör olaylarından sonra İttifak küresel terörle mücadelede açısından acil kararlar alması gerektiği anlamına gelir. Sadece NATO'nun üye-devletlerin, aynı zamanda kolektif güvenliğin ana garantörü olarak NATO yaşanan terör olaylarından sonra İttifak'ın küresel terörle mücadelede açısından aktif tedbirleri almaya çalışıyor. 11 Eylül 2001 yılının olaylardan dolayı NATO üzerinde doğrudan ve belirleyici bir etkisi oldu. Trajik olaylardan sonrası günde tarihinde ilk kez Kuzey Atlantik Konseyi Washington Antlaşması'nın toplu savunma 5. maddesi uyguladı.

Kasım 2002'de, Prag NATO Zirvesinde terörizme karşı savunma için askeri ittifak kavramı kabul edilmiştir. Bu kavram, insan hakları ve insani yönleri de dahil olmak üzere BM Şartı ilgili hükümleri ve diğer uluslararası standartlara dayanan siyasi, askeri, ekonomik, hukuki ve sosyal girişimleri ve birleştiren kapsamlı bir uluslararası stratejinin oluşmasına yol açar.

NATO'nun Yeni Statejisi

- NATO'nun yeni Konseptinde kendisini bir tehlike kaynağı silahsızlandırılması yapmalı, dünyanın uzak bölgelerinden tehditlere karşı korumanın tek yolu olduğunu ilan etti. Bu aktif savunma kavram genellikle karmaşık güç kaynağının kullanımını içerir: barış operasyonlarına çerçevesinde insani yardım ve helikopterle tıbbi boşaltma, yönetim faaliyetleri, kontrol ve istihbarat teslimat, yerel güvenlik güçlerinin eğitimi memurlarına yaşadı kapsamaktadır. 2002 yılında İttifak iç ve dış dönüşümün uzun vadeli sürecini başlattı. Bu nedenle, NATO sadece müttefikler arasındaki diyalog değil, hem de farklı ülke ve kuruluşlar arasındaki ilişkiler için küresel bir platform olarak hizmet etmek istiyor. NATO yeniden yapılanma için kararlılık operasyonları ve askeri destek yürütmek büyük önemi verilir, bu hükmün pratik uygulamasının bir örneği Afganistanda koalisyonun müdahalesidir.
-

Londra Konferansı

- 1991 yılında İttifak pozisyonunu değişmesi için reformu yaptı ve son olarak Londra Deklarasyonu kuruldu. Londra Deklarasyonu'nun ana hükümleri iddialarını aşağıdaki gibidir. Özellikle, NATO korunması ve sağlanması Orta ve Doğu Avrupa ülkelerinin hem güvenliği için gerekli olduğunu ilan edildi. NATO Avrupa ülkeleri muhtemelen mevcut Avrupa kaynaklarını aşan, ABD ve Kanada'da yanı sıra ittifak sorununu çözmek için yakın işbirliği için önemli miktarda kaynak gerektiğini iddia etti. İttifakın Yeni Stratejik Konsept temel görevi tüm dünyaya uygulamak için, eylem ve düzenlemelerin oluşumu ve küresel ölçekte NATO'nun sorumluluğu dahil edilirdi.
 - Londra Deklarasyonu , Varşova Paktı ait ülkelerle olan ilişkilerinde çatışma ve militanlık yerinde İttifakı küresel güvenlikte işbirliği ve ortaklığa yeni bir anahtar elemanı tanıtıldı. Sonuçta , "Soğuk Savaş"ın en büyük tehdidi,iki askeri blokların arasında çatışması, kayboldu. Daha sonra ön plana NATO ülkelerinin askeri entegrasyonu ve askeri ittifakın stratejisinin gözden geçirmenin yanı sıra yeni tehditlere karşı gerekli tedbirleri alması , özellikle lokal iç ve devletler arası çatışmaların tehdidi, tepkisini 90'lı yılların başından itibaren değişim askeri örgüt olarak NATO'nun geleceği sorgulanmaya geleneksel ve yeni çoğunlukla askeri olmayan güvenlik sorunlarından oranı belirtmelidir.
-

Ortaklık Konsepti

elemanlar
örneğin,
ittifak
"toplu
savunma"
ve
"iletişim",
bir
anahtar
prensip
hafifletmek
için bir
kursta
gönderilen
yeni
"ortaklık"
kavramı
eklendi.
Aynı
zamanda
Doğu
Avrupa
ve BDT
ülkeleri
ile
yakın
ilişkiler

Roma Zirvesi ve Yeni Stratejik Konsepti

- Konsept-1991 böyle önleyici diplomasinin etkin kullanımı gibi askeri ve askeri olmayan iki yöntemde de dahil olmak üzere potansiyel krizleri, önleme amaçlı olduğunu ilan edilmiştir. Kriz yönetim politikası birimi operasyonlarının temel görevi vardır. Eğer bloğun dışındaki ülkelerden gelen asker birliklerinin katılımı ile İttifak sorumluluk bölgesinin dışında da dahil olmak üzere Birleşik Silahlı Kuvvetler (SMF) biriminden gelen birliklerin kullanılmak üzere sağlanan erken bir aşamada barışçı yollarla krizini çözmek, ancak programda "ortaklığa katılan yapamıyorsanız barış uğruna göre kuvveti kullanılmalıdır" ifadesi vardır. Yeni Strateji hem coğrafi kavram, hem zihinsel kavramı genişleyen, güvenliğin geniş bir anlayış üzerine kuruludur. Askeri faktörden artık NATO daha yoğun şekilde siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel faaliyetler odaklanıyordu. NATO faaliyetlerinin ana motifleri artık barış ittifak ve askeri bileşeni diğer askeri olmayan faktörler üzerinde askeri açıdan ve öncelikli güç faktörünün temel rolünü kabul etmeye devam etmek krizi durumda yönetmeye belirtmiştir. Yine de diğer askeri olmayan faktörler üzerinde askeri açıdan ve öncelikli güç faktörünün rol tanıdı rağmen, NATO'nun kendisi güvenliğini sağlamak için her türlü devletin hakkının karşılıklı tanınması yanında, yeni stratejik ilkeler şunlardır: aslında ortak bir anlayış olduğunu son çare olarak askeri güç kullanımı; bloğun üye ülkelerin askeri stratejilerin birbirine doğanın tanınmasıdır.
-

NATO'nun Rusya'ya Genel Bakışı

- Rusya'nın jeopolitik konumu Sovyetler Birliği'nin çökmesinden nedeniyle önemli ölçüde değiştirildi. SSCB'nin dağılmasından sonra 22 milyon km toprakları metrekairelik 17'de Rusya'yı terk etti. Rusya'nın dünyanın siyasi haritasında değişiklikler, Batı 'nın çıkarları eski SSCB müttefik olarak kabul edilen devletlerin uyarlanmasını anlamlı, stratejik öneme sahip alanların kaybına neden olmuştur
- Önemli ölçüde jeopolitik açıdan Rusya'nın pozisyonunun bozulmasına ederek NATO'nun etkilemişı, Rusya ve İttifak arasındaki ilişkiler son yıllarda kötüleşti. NATO etkisi Varşova Paktı içinde SSCB müttefik listesine dahil, etki alanını genişletmiştir. Bundan dolayı Rusya eski SSCB'nin ülkeri Gürcistan, Ukrayna, Polonya, Macaristan, ek Cumhuriyeti ve Baltık ülkeleri gibi ülkeler yakın çevresi kaybetti.
- Jeopolitik açısından ABD için "Orta Asya-Kafkasya-Avrupa" koridor olduğunu en stratejik öneme sahip alanlardan biridir. Bu bölgelerden Rusya sürülmesi ile bağlantılı olarak, ABD de gelecekte ekonomik kaldıraç faktörlerden biri olarak petrol projelerinin bir anlaşma içerebilir ve burada nüfuzunu pekiştirmek için ayarlanır. Rusya ve dünyanın ABD bölünme ve farklılaşma çıkarları karşısında Batı rekabet silahlanma yarışı izlenir

Jeopolitik Açısından NATO'nun Rusya'yı Değerlendirilmesi

Jeopolitik Açısından NATO'nun Rusya'yı Değerlendirilmesi

- Bill Clinton'ın başkanlığı sırasında, Brzezinski NATO'nun Doğu'ya doğru genişlemesine kavramının yazarıdır. Böylece ABD dünya sahnesinde düzeni, sabit bilimsel çalışma ve doktrinlerin yılda geliştirdi. Rusya'nın jeopolitik ve jeoekonomik potansiyeli Brzezinski Rusya'nın öncelikleri sadece koyu renklere görünür olmuştur "büyük satranç tahtası" fikrini reddeterek ve bir kara delik gibi görünüyor zorla önceki yıllara, kıyasla artmıştır. Modern dünyanın ve iki kutuplu bir sisteme tek kutuplu bir kademeli geçiş değişen trendler rağmen, Amerika Birleşik Devletleri hala dünyaya hakim olmaya ve kendi dünya düzeni inşa etme çalışıyor. Dünyadaki Amerikan öncelik devamına yardımcı olmaktadır ABD'de faaliyet gösteren tek başına dünyadaki tek hegemon güç olma fırsatını kaybeder, çünkü jeopolitik açısından ABD için Avrupa ile öylesine ivedi askeri ittifak, hayati önem taşımaktadır. ABD ve Rusya arasında çatışma nedeniyle dünyada iki ülkenin artan potansiyeli geliştirilmiştir. ABD coğrafi stratejinin temel özü SSCB gibi Avrasya'da etkisi çoğalmasını önlemektedir. Rusya Avrasya uzayda kendi nüfuzunu genişletmeye çalışıyor.

•NATO savaş hazırlıklarının alanında, herhangi bir tehditin tehlike kaynağı da yok edilmesini püskürtmek için askeri potensiyali korumak için, belki de, temel sebebi NATO'nun korunması Rusya'nın tarafından gelen muhtemel savaş olsalıdır. Polonya'da zirvede bu çarpıcı bir örnek İtifakın esnek stratejisinin daha da geliştirilmesi konularını ele aldı. düşünülebilir, önemli bir bileşeni olan 2015 yılında SDR Rus nüfusunun tehdidi bahanesiyle Öncelikli Etkileşim Kuvvetleri 13000 askerlerin sayısı ila 40000 askeri sayısına kadar yükselmiştir. 2015 yılında OEK'nin yürütülen 25 egzersizleri, çoğu bilim adamları planı Rusya ana düşman olarak öngörmektedir.

Güvenlik Açısından NATO'nun Rusya'ya Yaklaşımları

RUSYA-NATO KURUMSAL İLİŞKİLERİ

Rusya ve NATO Arasındaki Diplomatik İlişkilerin Gelişimi

- Soğuk Savaş'ın sona ermesi ve SSCB'nin yıkılması ile beraber, en önemli varlık sebebini yitirmiş olan NATO, bu dönemden sonra varlığını farklı nedenlere dayandırmış olsa da, Rusya ile NATO arasında geçmişten gelen karşılıklı tehdit algısı uzun süre devam etmiştir. Son dönemde Rusya'da yapılan kamuoyu yoklamalarına göre, Rus halkı hâlen NATO'yu saldırgan bir askerî örgüt olarak tanımlamakta ve NATO'nun Rusya için bir tehdit oluşturduğunu savunmaktadır. Bu güvensizlik ortamı içerisinde, taraflar arasındaki ilişkiler, özellikle 1990'larda oldukça yüzeysel kalmış ve önemli bir aşama kaydedilememiştir. NATO, özellikle genişleme öncesi dönemlerde, Rusya'nın tepkisini önleyebilmek için Rusya lehine bazı düzenlemelere girişmiş, ancak 1990'lardaki Daimî Ortak Konseyi'nin oluşturulması gibi düzenlemeler, Rusya açısından tatmin edici olmamıştır. NATO'nun yaklaşımı kadar, Rus iç politikası da taraflar arasındaki ilişki de belirleyici olmuştur. Bu dönemlerde, Rusya'da özellikle Avrasyacı eğilimlerin daha baskın olması, NATO'ya yönelik olumsuz bir yargının şekillenmesinde önemli bir faktör olmuştur.
- 2000'li yıllarla beraber, Putin iktidarının daha pragmatist ve dengeli bir dış politika izlemesi, NATO-Rusya ilişkilerinde belirgin gelişmelerin yaşanmasına neden olmuştur. Özellikle 11 Eylül sonrası taraflar arasında terörizme karşı artan iş birliği ve Putin'in 2004'teki NATO genişlemesine daha ılımlı yaklaşması sonucunda, NATO içerisinde Rusya'nın etkinliğini arttırmaya yönelik önemli bir adım atılmış ve Rusya'nın ortak çıkarlara ilişkin konularda veto hakkı olmaksızın diğer üye ülkelerle eşit konuma getirildiği, NATO-Rusya Konseyi oluşturulmuştur. Taraflar arasında artan iş birliğine rağmen, Rusya açısından, çevresinde ve kendine çok yakın bölgelerde NATO etkinliğinin giderek artması ve NATO'nun Rusya'yı çevreleyecek biçimde genişlemesi, oldukça endişe verici gelişmelerdir.

Kuzey Atlantik İşbirliği Konseyi

- Varşova Paktı yıkılmasından İttifak sonra dünya düzeninin küresel yeniden yapılanma dünyanın güvenliğini korumak için Doğu Avrupa ülkelerle ortaklıklar kurmaya çalışmışlardır. 1991 yılında, NATO'nun üyeleri ve diğer ülkeler yeni bir uluslararası forum yaratma fikri tartışıldı. 1991 yılında Kuzey Atlantik İşbirliği Konseyi'ni (KAİK) oluşturuldu . Aynı zamanda Doğu Avrupa ülkelerinin ittifak yeni ortakları arasındaki ilişkiyi güçlendirmek için tasarlanmıştır. Rusya ve eski Sovyet bölgenin diğer ülkelerinin hemen bu Konseyi'ne girmiştir.
- 1997 yılında kurulan Avrupa-Atlantik Ortaklık Konseyi 1991 yılında oluşturulan Kuzey Atlantik İşbirliği Konseyi (KAİK) sona ermesinin ardından derhal yerini almıştır. Bu karar daha büyük bir ölçüde daha derin ve daha operasyonel ortaklık şartlarını ve ortak ülkeler ile ilgili daha karmaşık ilişkiyi karşılar için bir NATO güvenlik forum oluşturmak için arzusunun bir yansıması oldu.

"Barış İçin Ortaklık" Programı

- NATO'nun Programı "Barış İçin Ortaklık" Kuzey Atlantik İşbirliği Konseyi (KAİK) çerçevesinde 1994 yılında oluşturuldu. Bu forum öncelikle çok taraflı siyasi diyalog odaklanmış ve her bir ortak ülkeyi NATO ile bireysel işbirliği geliştirilmesi ihtimalini sağlamadı. BİO anlamlı yaptığı gibi bu program, Avrupa'nın önceki Varşova Paktiyle bağlı tüm ülkelere açık oldu. Buna ek olarak, bu programda ortaya konan hükmün amacı gerçek ortaklığı ele alındı. Aslında, bu programı NATO genişlemesi için bir araç olarak görev yaptı. Fakat, bu programda katılan devletlerin doğrudan güvenlik garantisi altında NATO tarafından verilmedi, program genel biçimde birçok danışma faaliyetleri ile sınırlıdır.

"Barış İçin Ortaklık" Programı

- Barış İçin Ortaklık Programı sahnede en akut ve çelişkili Rusya ve NATO arasındaki ilişkiler idi. Bu programın oluşturulması sırasında Rus liderlik en azından, bu Rusya NATO'ya diğer devletlerin katılması önlenmeli, Rusya'nın katılımı olmadan NATO'nun doğrudan genişlemeye karşı olumsuz bir başlangıç gördü. Mart 1994 yılında Rus hükümeti BİO programında katılma kararı aldı . 1994 yılında, Rusya İttifak ile ilişkilerini gözden geçirmeye karar verdi. Özellikle, Doğu'ya NATO'nun genişlemesi politikasına memnuniyetsizliği büyüyen koşullarında, Rusya, NATO sadece BİO çerçevesinde ile ilişkilerini kısıtlamak için yeterli değildi. Böylece, Rusya resmi Ortaklığı Çerçeve Belgesi imzalanmış ve daha sağlam işbirliği programı Rusya başlattığı - Avrupa güvenlik konularında geniş bir yelpazede istişareler tutma dahil olmak üzere NATO bağlantısı kurmaya devam etti.

NATO-Rusya Kurucu Senedi

27 Mayıs 1997 NATO -Rusya Kurucu Yasası imzalandı. Bu belge aslında Soğuk Savaş sonrası dünya düzeninin yeni bir pozisyon tasarlanmış. Bu Yasasının baş maddelerinden biri NATO ve Rusya "düşman olarak birbirlerini görünmüyor" ve "danışma, koordinasyon ve ortak hareket için bir mekanizma yaratmak olması " onayladı . NATO ve Rusya'nın temel amacı daha önceki çatışma ve rekabet ve karşılıklı güven ve işbirliğinin güçlendirilmesi izlerini üstesinden gelmektir.

Senette yeni bir şekilde NATO dönüşümü ve İttifak yapılan gerçeği yansıttı. NATO kendi yetkilerinin genişletilmesi için uluslararası krizlerde aktif müdahalenin hakkı, uluslararası kuruluşlarla işbirliği ve ülkelerle daha yakın temaslar kurulmasını çözümünde daha aktif katılım, programın „ Barış İçin Ortaklık" geliştirilmesi ön plana koydu. Senette Rusya'da menşeli karşı olumlu değişimi belirtin dünyada uluslararası gerilimin azalmasına demokratik süreçler dikkatini alındı. Her iki taraf silahlı kuvvetlerin sayısını içinde azaltmaya yönelik çabalarını gösterdi.

NATO-Rusya Daimi Ortak Konseyi

© Getty Images/AFP/P. Malukas

- NATO-Rusya Daimi Ortak Konseyi (NRK) NATO ve Rusya arasında işbirliği, ortak karar ve ortak eylem için bir mekanizma oluşturması tasarlanmıştır. NRK, NATO üye ülkeler, tek tek ve Rusya'nın bir parçası olarak ortak çıkar güvenlik sorunları geniş bir spektrumda üzerinde eşit ortaklar çalışır .
- Yeni Konsey güvenlik konularında uzlaşma ve siyasi diyalog temelinde faaliyet göstermelidir. NATO-Rusya toplantılar dışişleri ve savunma bakanları ve savunma bakanlarının şefleri düzeyinde yılda iki kez, büyükelçi ve askeri temsilci düzeyinde ayda en az bir kez, NATO Genel Sekreteri başkanlığında gerçekleştirilir. NATO-Rusya Konseyi tüm alanlarda ve Kurucu Senet himayesinde yürütülen çalışmalar odaklanır. Roma Deklarasyonun prensiplere, Rusya ve NATO müttefikleri birçok temel alanda yeni Konseyi çerçevesinde işbirliğini güçlendirmek niyetinde olduğunu belirtti. Bunlar terörizm, kriz yönetimi, kitle imha silahları kontrol önlemleri ve güven artırıcı, füze savunma, arama ve deniz, askeri işbirliği ve sivil acil yanıt yapılan kurtarma silahlarının yayılmasının önlenmesi karşı mücadeleyi kapsar, bu ortak tehditlere karşı birlikte durmak olduğunu ve güvenlik riskleri de belirtilir.

RUSYA-NATO İLİŞKİLERİNDE KRİZLER

NATO'nun Kosova'ya Müdahalesi

- 23 Eylül 1998 BM Güvenlik Konseyi Kosova'da ateşkes sağlamak için müzakerelere başladı ve YFC'nin ve Arnavut liderlik makamlardan talep çözünürlük numarasını 1199 onayladı. Ek bir faktör Yugoslav güvenlik güçlerinin üyeleri ve Kosova Kurtuluş Ordusu militanları arasında Raçak köyünde büyük bir silahlı çatışma meydana gelmiştir ve bu noktada olacak olayın durumun kötüleşmesi oldu.
- Çakışan tarafları 24 Mart 1999 yılında çıkan Şubat- Mart 1999 yılında yapılan müzakerelere uzlaşmayı ulaşamadı. NATO BM Güvenlik Konseyi'nin anlaşmasına onayı olmadan , Yugoslavya Federal Cumhuriyeti'nin askeri operasyonlar başladı. Çalışmasını başlatmak için karar daha sonra NATO Genel Sekreteri Javier Solana aldı. NATO müdahalesinin resmi sebebi düşmanlıkların salgını Kosova ve Metohija topraklarında Sırp güçlerinin varlığı açıklandı. Müttefikler etnik azınlıkların soykırım devirde Sırp makamlarını suçlamak tereddüt etmedi.
- NATO askeri biçimde çok aktif faaliyet gösterdi. 13 NATO ülkeleri, Fransa, Almanya, İtalya, Norveç, Portekiz, İspanya, Türkiye, İngiltere ve ABD, askeri operasyon için kendi uçağını sağladı. "Müttefik Kuvvetleri" operasyonda ilk ayında NATO uçaklarının günlük yaklaşık 350 sorti ortalama uçuşlar yaptı. 23 Nisan 1999 tarihinde Washington'da NATO zirvesinde, ittifak liderleri hava kampanyası yoğunlaştırmaya karar verdiler.

NATO'nun Kosova'ya Müdahalesi

- Bu Yugoslav çatışma Rusya ile Batı arasında yeni ilişkilerde bir dönüm noktası oldu. Hemen Yugoslavya'nın parlamentosunun Federal Cumhuriyeti NATO müdahalesinden sonra Rusya ve Belarus sendikaya üye olma oy kullandı. Rusya Devlet Başkanı Boris Yeltsin bu isteğe olumlu yanıt olarak bu süreci ki yirmi birinci yüzyılda bir tek kutuplu dünya düzeni, oluşturmak istiyor. Benzer bir fikir, söyledi İçişleri Bakanı Sergei Stepaşin'in ifade edildi "bir anlamda Yugoslavya'ya karşı saldırganlık, ayrıca Rusya'ya karşı saldırganlık olduğunu." ifadesi etti.
- Bu çatışmanın sonucu Batı karşıtı büyümesi veya Batılı güçlerin Rusya çıkarlarını görmezden karşı bir tepki idi Rusya, Rus dış politikasının yeni milliyetçi politikasına yol açtı. Moskova ile ilişkili olarak aşağılayıcı bir eylem numara ile ilişkili Kosova çatışma NATO'nun davranışından dolayı hissetti. Çatışma uzlaşmacı bir çözüm bulmaya çalışan amaçlayan Rusya'nın çabaları, sürekli sert reddetmiştir. Askeri müdahale için BM görev sağlanamaması Rusya tarafında herhangi rıza gereksiz yaptı.

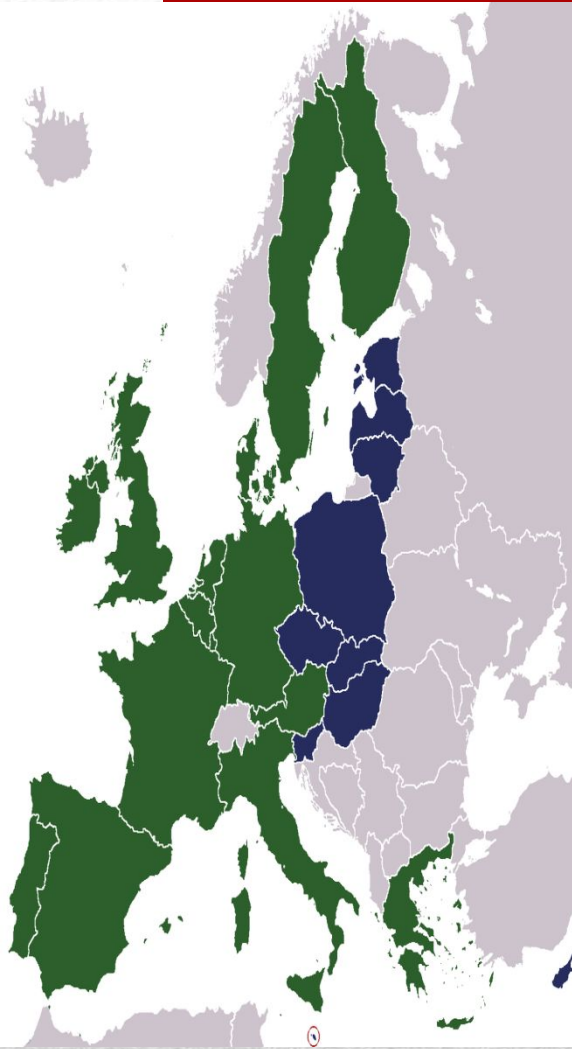
NATO'nun genişlemesi altı aşamadan gerçekleşti. Birinci, ikinci ve üçüncü genişleme Sovyetler Birliği olduğunu zamanında gerçekleşti. 1952 yılında Yunanistan ve Türkiye NATO'nun üyeleri resmen meydana geldi. 1955 yılında Batı Almanya ve 1982 yılında İspanya İttifakın üyeleri oldu. 1990 yılında Almanya'nın birleşmesi ile İttifak bütün Almanya toprakları olarak genişletmiştir.

Kasım 2002'de bu ülkelerde verilir beri Eylem Planı bir yıllık ulusal program gerçekleştirerek, Bulgaristan, Letonya, Litvanya, Romanya, Slovakya ve Slovenya İttifakın üyeleri oldu. Bükreş'teki NATO zirvesinde NATO Hırvatistan ve Arnavutluk kabulde Nisan 2008'de karar verildi. May 19, 2016 İttifaka Karadağ'ın üyeliğiyle ilgili bir protokol imzaladı. Bu andan itibaren Karadağ gözlemci olarak tüm NATO toplantılarına katılma hakkı elde etmiştir. Tüm NATO ülkeleri Protokolü onaylayan sonra, Karadağ, Kuzey Atlantik İttifakı 29 üyesi olacak varsayılmıştır.

NATO'nun Doğu'ya Genişlemesi

- NATO'nun İttifakın alanından dışı bir genişleme girişimi, Almanya'nın birleşmesi sürecinde konusunda Batılı Ülkeler Sovyet Birliği'nin etkisini azaltmak için temel bir araçtır. 1991 yılında Varşova Paktı ve Sovyetler Birliği'nin çökmesiyle, eks-Sovyet ülkelerinin çoğunluğu Batı ile entegrasyonu hedefleyen edilmiştir. Yeni ülkeler güvenlik politikasını kendi egemenliği ve kendini tanımlamak hedefleriyle İttifakın organizasyonu daha güçlü görünürdü. ABD'nin nüfuzu alanlarının genişletilmesi bu politikanın temel amacı için bir mücadeledir. SSCB'nin dağılmasından sonucunda İttifak'ı dahil ve eski SSCB ülkelerinin ortaklığı getirmek için genişletilmiş kapsamını genişletmek için bir fırsat oldu. NATO giriş için bir hazırlık aşaması olarak ilk program "Barış İçin Ortaklık" adıyla programın aracıyla bu hedef ve NATO genişleme sürecinde gerçekleşti.

NATO'nun Doğu'ya Genişlemesi

genişleme sürecinin Rusya'da sert tepki önlemek için en nazik ve alıştı. 1996 yılında, NATO ülkeleri onlar hiç niyeti yok, planı, rında nükleer silah dağıtmak için hiçbir neden olmadığını belirtti. sya arasına bulunan Kurucu Senette, birbirine önemli muharebe enzer referanslarla, 1997 yılında imzalamıştır. Böylece NATO Atlantik uzayda Orta ve Doğu Avrupa ülkelerini entegre etmek an İttifak genişleme süreci vurgulamak ve Rusya ile başka çalıştı. Rusya için, bu argümanlar aslında yeterince inandırıcı defalarca tüm üyelerinin eşit katılımı ile Avrupa güvenliğinden iden yapılanma projesi ile hareket ettiklerini belirtti, ancak Batı NATO ile ilgili olarak, Brüksel'de, Rusya kendi ulusal çıkarları NATO 'nun genişleme sürecini dikkate alınmadı. Fakat " i İttifak üyeleri" ve " yeni İttifak üyeleri" Avrupa'yı bölmek şeyi gösteriyor.

NATO'nun Doğu'ya Genişlemesi

- Güney Osetya silahlı çatışma ilişkilerinin askıya kadar Rusya ve NATO arasındaki ilişkilerin keskin soğutma başka faktör oldu . Çatışma diğer bir yandan Gürcistan arasında Ağustos 2008'de gerçekleşti ve Güney Osetya ve Abhazya ve Rusya'nın kendi kendini ilan cumhuriyetleri tanıttı . Ağustos başında Gürcistan-Osetya çatışma bölgesinde durum Temmuz ayı sonlarında dramatik şekilde artmaya başladı. Yoğun mücadele Gürcistan masif iken Güney Osetya başkenti bombardımanı, 8 Ağustos gecesi başlayan ve ardından Güney Osetya üzerinde kontrol kurmaya çalıştı. 8 Ağustosta, Rusya Devlet Başkanı çatışma bölgesinde "barışa zorlayan operasyonun" başladığını açıkladı . Büyük Rus kuvvetlerinin bölgede tanıtıldı. Bir kaç gündür, bir araya Güney Osetya silahlı kuvvetleri ile Rus birlikleri yanı sıra Abhaz kuvvetleri ile işbirliği içinde, Güney Osetya Gürcü kuvvetlerini devrik - Kodori Gorge Abhazya'ya geçici Gürcistan bölgelerine komşu çatışma bölgelerinin bir dizi alıyor. Çatışma 12 Ağustosa kadar devam etti. 16 Ağustosta Abhazya, Güney Osetya, Rusya ve Gürcistan Cumhurbaşkanı çatışmanın barışçıl uzlaşma planının imzaladı. Beş günlük savaş anlamlı, jeopolitik, ekonomik ve diğer sonuçlara yol açtı. 26 Ağustos tarihinde Rusya resmen bağımsız devletler olarak Güney Osetya ve Abhazya'nın tanıdı. 2 Eylül Gürcistan Rusya ile diplomatik ilişkilerini kopardı . NATO Gürcistan'ın üyelik sürecini yavaşlattı.

Gürcistan-Rusya Krizinde NATO'nun Rölü

•Bu olaydan dolayı NATO-Rusya ilişkilerinin keskin gerginliği ilişkileri Rusya-NATO ve Avrupa ve küresel güvenliğin perspektiflerine ilişkin yeni vektörü açısından endişe yarattı. Rusya ateşkes anlaşmasının koşullarına uymaması NATO sürece askıya alınacak ilişkilerin gelecekteki barış planını uygulamak için Rusya tarafından alınacak belirli bir eylem üzerinde sonuçta bağlıdır . NATO Genel Sekreteri yaptığı basın toplantısında en önemli noktaları ve pozisyonları yanı sıra olumlu yönde Rusya-NATO ilişkilerinin gelişimi tehdit Rusya-NATO işbirliği, varılan ilkelerin ihlal ettiğini belirtti. Yine de İttifak Rusya ve onun müdahalenin pozisyonuna karşı fikrini ifade politikasını sürdürmekte ve Gürcistan Hükümete aktif diplomatik desteği sağlanacaktır.

Gürcistan-Rusya Krizinde NATO'nun Rölü

değişimlerin Rusya silahlı kuvvetlerin müdahalesine yol açtı. Ukrayna'da olaylar, uluslararası toplumda yaygın kamu tepkisine nedeni oldu. Rusya'nın askeri müdahalesi uluslararası toplum tarafından ,hem devletlerin, hem uluslararası kuruluşların tepkisi hemen gösterilir, diplomatik araçları ,özellikle yaptırımlar ve kınamalar hemen kullanıldı. Ukrayna topraklarında Rus askeri müdahalesi en keskin tartışması sebebidir. Rus Hükümet Ukrayna'da Rus askeri birliklerin varlığı bile olasılığını inkar etti. Yine de, 19 Nisan Avrupa'daki NATO kuvvetlerinin komutanı üzerinde, Genel Filipp Bridlav silahlı kişilerin davranış Rus ordusu ile olan bağlarını belirtmek için söyledi. Genel Sekreterin görüşüne göre , Doğu Ukrayna'da Rusya'nın skeri iyi planlanmış ve askeri operasyon düzenlenmiştir. 17 Ağustosta Filip Bridlav Rusya'nın eylemleri diplomasi, propaganda, askeri ve ekonomi vasıtasıyla gerçekleştirilir melez savaş olarak tanımladı. NATO'nun Genel Secreter Anders Fogh Rasmussen doğu Ukrayna'da silahlı çatışma üretimi ve komşu Rus Sovyet ülkelerinde dondurulmuş çatışmalar, bu ülkelerde bir araç olarak Rusya'nın etkisi Rusya'nın yaklaşımının bir parçası olduğunu ileri sürdü.

Ukrayna Krizi ve NATO'nun Rölü

Ukrayna dünya siyasetinde önemli bir yere sahip oluyor ve Avrupa'ya giris için aday olarak kabul edilebili. Ukrayna 1991 yılında bagimsizligini kazanmasindan beri bu yana NATO ve Ukrayna arasindaki iliskiler sürekli degismektedir. NATO-Ukrayna iliskileri, Avrupa-Atlantik bölgesinde dunyanin gelismisi ve istikrarini icin buyuk önem tasimaktadır. Ukrayna'nin stratejik pozisyon Dogu ve Batı Avrupa arasında bir köprü olarak dikkate alınir. Temmuz 1997 yılında NATO ve Ukrayna arasında Belirgin Ortaklık Bildirgesi imzalandi. Bu belgeye göre, Ukrayna kendisine güvenligine yönelik dogrudan ya da dolayli tehdit hissedecek durumunda Ittifakla eylemlerini koordine edilen bir kriz durumunda danisma için özel bir mekanizma saglar. Avrupa-Atlantik yapilarina katilim Ukrayna'nin umutlarına uygulanmasi için son derece önemlidir.

Ukrayna Krizi ve NATO'nun Rölü

Batı-Rusya sınırlarının bölünmesi, Rusya'nın eylemlerinin gülenjelemlerle ilgili belirtiler. Göstermektedir. Bu eylemler öncelikle Ukrayna'da olaylarıyla, Kaliningrada askeri üsler ve Rus askeri tatbikatlar "Batı-201 konuşlandırılması Rusya'nın eylemleriyle bağlıdır. Böyle eylemlerde Rusya, Baltık ülkelerin bakışlara göre, barış ve istikrarın korunmasında tehdit yaratıyor.

Rusya-Baltık Ülkeleri Arasında Gerginliği

Rusya'nın pozisyonundan , tam tersine, NATO'nun Doğu Avrupa'da NATO güçlendirilmesi ve Romanya'da füze savunma sistemleri oluşturması, Rusya, karşılık olarak, Kaliningrad bölgesinde füze sistemleri "İskender" yerleştirmek zorunda kaldı. Batı ülkeler bu eylemler hemen eleştirdi. Rusya'nın görüşüne göre, Avrupa için önemli tehlikesi Avrupa'da silahların aşırı militarizasyonu yaratır. Bunun çarpıcı bir örneği Polonya ve Romanya'da bir ABD füze savunma sisteminin oluşturulmasıdır.

Rusya-Baltık Ülkeleri Arasında Gerginliği

SONUÇ

- Modern bir ortamda Rusya ve NATO karşılıklı ilişkilerin araştırma problemleri son derece önemi gösterir. NATO'nun ana olan çekirdek sistemi, ABD'nin, en güçlü hakim olduğunu savaş ve barış sorunları yaklaşımları büyük ölçüde uluslararası ilişkiler sisteminin geleceğini şimdiki olan durumuna bağlıdır. ABD yönetecileri NATO askeri operasyonlar ABD'nin kendi konumunu güçlendiriyor gösterir. NATO, savaş için sürekli hazırlık ulusal gücün kalan terimler uluslararası ilişkilerde gerçek bir önem kazanabilir ve önemli bir faktör olarak görülüyor. Soğuk Savaş'ın'dan sonrasında ABD dünyanın kaynaklar üzerinde kontrol kurulmasını yeni politikası yürütüyor.
- Sovyet döneminde, Rusya tarafından ABD'nin politikası ve neredeyse tüm NATO'nun eylemlerinin düşmanca ve saldırgan kabul edildi . Ancak, 1954 yılından sonra Sovyetler Birliği Batı ile çatışma sert politikasından uzaklaşmaya çalıştı.
- 1980-ler'den sonra NATO ile ilişkilerin analizinde Sovyet araştırmacılar NATO'nun askeri yetenekleri parite bilinç dayalı eşit ve karşılıklı yararlı işbirliği fikrine çatışmacı tonu hareket ediyor. Bu dönemde, Sovyetler Birliği askeri alanda kapsamlı bir güvenlik sistemi oluşturmak önemli bir unsur oldu: uzayda bir silahlanma yarışının önlenmesi, bütün nükleer silah testlerinin durdurulması ve tasfiye edilmesi, yasağı ve kimyasal silahların imhasını tamamlamak, kitle imha başka yollarla kurulması reddedilmesi, sıkı kontrol azaltılmasıdır genişleme reddi ve askeri bütçelerinin orantılı ve orantılı azalma oluşumu - makul yeterlilik, askeri grupların dağılması ve bunun için bir atlama taşı olarak sınırlarını devletin askeri yeteneklerin düzeyi oluşturulması temel düşüncesi olmuştur.
- SSCB'nin dağılmasından sonra bu çerçevede, NATO İttifakın içinde kurumsal krizinden, eski doktrinleri ve teknolojileri kullanmasından dolayı NATO karmaşık siyasi gerçeklerine uygun stratejisi yaratmak zorunda kalıyor. Bu şartlar altında, NATO'nun stratejisi, onun karakteri hem Rusya ile İttifak arasındaki ilişkiler açısından, ve Rusya Federasyonu güvenlik geniş çıkarları ışığında temel konusu olur.
- Rusya, kendin çıkarlarının açısından verimli ve etkinli bir stratejinin verilen aşağıdaki adımları içerebilir. İlk olarak, anti-Amerikan yönelime sürekli odaklanmamalı ve AB ile ilişkiler Rusya'nın dış ve dış ekonomik politika bir öncelik vermeli gerekir . İkincisi, güvenlik ve savunma alanında AB ile ilişkileri oluştururken NATO karşıtı olarak bu alanda ortak bir Avrupa politikası görünmek kabul edilmez, ama yapıcı bir şekilde çalışmak mümkündür , her şeyden önce, çıkarların alanları belirlemek ve öncelikle kriz yönetimi gelecekte uygun bir yöntemi bir bildirim ortaklık yol açabileceğini seçmelidir . Son olarak, NATO ile ilişkiler kurulması bir ortak olarak değil, bir ittifak olarak tanımlanabilir ilişkinin bir seviyeye ulaşmak için gerçekleştirilmelidir. Dış politikaya yeni Sovyet yaklaşımın temel ifadesi birçok yayında yansır. Sovyet pozisyon özgünlüğünü ve bir yandan kendi güçlerine bilinci, ama aynı zamanda Sovyet girişimleri uzlaşma yerine getirdiği için bu kadar polemik alımı kullanılan eleştiri yapılır. SSCB NATO'nun gerçek hazırlık hızlı bir tepki kuvveti, diğer Avrupa hedefleri ile yeniden dağıtım çaba kullanımı yoluyla sorumluluk alanlarını genişletmek ve dünya çapında askeri-politik sorunların uygulanmasına odaklanmak konusunda tezahür endişe açıkça vardır.
- Her yeni projenin gerçekleştirirken, genellikle NATO'nun "adım adım" stratejisi söylüyorlar. Bu genellikle yavaş ama istikrarlı ilerleme olsa makul ayarlanmasını içerir. Soğuk Savaş'ın sona ermesinden sonra 25 yıl boyunca Avrupa-Atlantik bölgesinde en büyük iki oyuncu arasındaki ilişkiler için bir strateji, daha doğru Rusya ve NATO arasındaki ilişkilere bu formülü uygulamak mümkündür. Tam Rusya ve NATO arasındaki ilişkiler alanında bu formülü uygulanır.

KAYNAKLAR

BRZEZINSKI Zbigniew, *Büyük Satranç Tahtası, Türk Dünyasında Demokrasiyi Geliştirme Vakfı*, 2007.

ELNUR Hasan Mikail, *Rus Dış Politikası ve Yeni Çar Putin, Konya* 2007.

FOREWORD John Norris, *Collision Course: NATO, Russia, and Kosovo*, London 2007.

HUNTER Robert E., Rogov Sergey M., *Engaging Russia as Partner and Participant. The Next Stage of NATO–Russia Relations*, the RAND Corporation, New York 2004.

MORGENTHAU Hans J., *Politics Among Nations, The Struggle for Power and Peace*. New York 2009.

PAKSOY Hasan Bülent, *Gelecek ile Yüzleşmek*, Ankara 2014.

RADNITZ Scott, *The Color of Money, Privatization, Economic Dispersion, and the Post-Soviet “Revolutions”*, London 2008.

SMITH Julian, *The NATO-Russia Relationships, Defining Moment or De Ja Vu?*, CSIS 2008.

TELLAL Erel, *Uluslararası ve Bölgesel Çerçevesinde SSCB-Türkiye İlişkileri 1953-1964, Mülkiyeliler Birliği Vakfı Yayınları*: 26, Ankara 2000.

АРБАТОВ А.Г., *Становление Внешней Политики России и Некоторые Аспекты ее Новой Военной Доктрины- Полис*, Москва 1994.

АРБАТОВ А. Г., *Россия: Национальная Безопасность в 90-е годы. Мировая Экономика и Международные Отношения*, Москва 1994

БАРСЕНКОВ А.С., Вдовин А. И., *История России. 1917—2009, 3-е изд., расш. и перераб. - М.: Аспект Пресс*, 2010.

БАРЫШЕВ А. П. *Современная Стратегия США и НАТО (в Контексте Проблем Национальной Безопасности России)*. — М.: ОГИ, Москва 2011.

БЕЛОУС, В.С., *Противоракетная Оборона и Оружие XXI века, Вече, Москва-2002*.

ВОЛКОВ Н.Г., Лекаренко О.Г., *Американская Крепость Европа: Политика США по Укреплению Оборонного Потенциала Стран Западной Европы (1947–1955 гг.)*, Издательство Томского Университета, 2009.

ГРОМЫКО, А.А., *История Внешней Политики СССР, Том Второй, 1945-1980 гг., Издательство „Наука”*, Москва, 1981 г.

ЗЕЛЕНКОВ М.Ю. *Правовые Основы Общей Теории Безопасности Российского государства в XXI веке. М.: Юридический институт МНИИТа, Москва 2002*

TÜYSÜOĞLU Göktürk, İkinci Dünya Savaşı Sonrası İngiliz Dış Politikası: İmparatorluk Yaşıyor mu?, *AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ* Sayı: 26 Eylül – Ekim 2011, KIRGIZISTAN, ss. 1-23.

ULUHAN Alparslan, NATO'nun Yeni Stratejeleri ve Yeni Güvenlik Anlayışları, ss.4-32.

YAĞCI Alper, Gürcistan-Rusya İlişkilerinde Gerginlik, *Boğaziçi Üniversitesi-TÜSİAD Dış Politika Forum*, ss.1-5.

YAPICI Merve İrem, Rusya-NATO İlişkilerinin Dünü, Bugünü ve Geleceği, Türkiye, ss.52-74.

BİLBİLİK Erol, F. Kennan, Sovyet Yönetiminin Temeli (1947; “X” İmzalı Makale), Ağustos 21, 2012, Ankara, ss. 23-39.

BULUT Remzi, SSCB'nin Dağılması ve Rusya Federasyonun'nda Serbest Piyasaya Geçiş, Özet, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü, Ankara ss. 7-19.

CEVİKBAŞ Ahmet, Müttefik Güç Harekâtı İnsani Müdahalelerin Bir İstisnası mıdır? NATO'nun Kosova'ya Yönelik Harekâtının Uluslararası Hukuk ve Askeri Bakış Açılarında Değerlendirilmesi, *Savunma Bilimleri Dergisi*, Kasım 2011, Cilt 10, Sayı 2, ss. 18-57.

DALAR Mehmet, Dayton Barış Antlaşması ve Bosna-Hersek'in Geleceği, *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2008, ss.91-123.

DOĞAN Necat, NATO'nun Örgütsel Değişimi, 1949-1999: Kuzey-Atlantik İttifakından Avrupa-Atlantik Güvenlik Örgütüne, *Erciyes Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi*, ss. 70-108.

ERDOĞAN Murat, Avrupa Birliği'nin Orta Asya Politikaları, Rapor, *Ankara*, 2011, ss. 4-75.

ERTEM Barı, Türkiye Üzerindeki Sovyet Talepleri ve Türk-Sovyet ilişkileri (1939-1947), *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi* 3 / 11 , 2010, ss. 252-273.

İSMAİLOV Elnur , Rusya-Batı Krizi Çerçevesinde Rusya'nın Yeni Askeri Doktrini, *BİLGESAM Analiz/ Rusya №: 1190 25 Şubat 2014*, ss.1-5.

KAVUNCU Sibel, Nükleer Silahsızlanma Yolunda Start Süreci, *Bilge Strateji*, Cilt 5, Sayı 8, Bahar 2013, ss.119-148.

NIZAM Mehmet, 1999 Kosova Krizi ve NATO Müdahalesi, *BİLGESAM*, 26 Mart, 2015. ss.134-154.

ÖZKAN Behlül , Soğuk Savaş Sonrası Amerikan Dış Politikası, Stratejik Araştırma ve Etüt Merkezi, Stratejik Araştırmalar, 9(16) Ocak 2011 51-91 ISSN: 1303 – 698X, ss.52*91.

ÖZKAYA Serdar , Biyolojik Silahlar ve Savaşlarda Kullanımı, T. C. Ege Üniversitesi, Tıp Fakültesi, *Halk Sağlığı Anabilim Dalı*, İzmir-2010, ss.4-46/

ÖZTÜRK Mehmet, Körfez Savaşından (1990- 91) - 11 Eylül Sürecine ABD'nin Irak Politikası ve bunun Türk-Amerikan İlişkilerine Etkileri, *Akademik Bakış Dergisi*, Sayı 19, *Sosyal Bilimler E-Dergisi*, İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, *Türk Dünyası, Kırgız- Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü*, KIRGIZISTAN ,Mart ,2010: ss.1-27.

SANCAKTAR Caner, NATO'nun Kosova müdahalesi, *BİLGESAM*, ss. 134-154.

SASAOĞLU Dicle, NATO Müdahalesi ve Sonrasında Afganistan , *BİLGESAM Dergisi*, *Bilgesam Analiz, Orta Asya* 8 Ocak 2014, ss. 1-8.

SÜMER Gültekin, Amerikan Dış Politikasının Kökenleri ve Amerikan Dış Politik Kültürü, *Uluslararası İlişkiler*, Cilt 5, Sayı 19 (Güz 2008), s. 119-144.

TELLAR Erel, 20. Yüzyılın Dengelerine Neler Oluyor?, *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi* z 62-4, ss.228-230.

YILDIRIM Sami, 1990 Sonrası Rus Dış Politikasında Batı Karşısında Kimlik ve Statü Arayışları, *KHO BİLİM DERGİSİ CİLT:23 SAYI:2 YIL:2013* ss.61-99.

YÜKSEL İnan, Yusuf İslam, Partnership For Peace , Perceptions Journal of International Affairs June - August 1999 , Volume IV - Number 2, ss. 1-10

KAYNAKLAR

- 50) GÜRKAN Seda Terörizm Konusunda Daha Stratejik Olmanın Zamanı Geldi mi?, http://www.nato.int/docu/review/2008/04/AP_CTRT/TR/index.htm erişim tarihi: 11.04.2008
- 51) DAVIS Jacquelyn 11 Eylül'den sonra NATO: Amerikan Görüşü açısı, <http://www.nato.int/docu/review/2011/11-september/NATO-US-Perspective-9-11/TR/index.htm> erişim tarihi: 11.09.2013.
- 52) EGGERT Konstantin, Bir Adım İleri http://www.nato.int/docu/review/2011/NATO_Russia/Step-forward/TR/index.htm erişim tarihi: 9.11.2011.
- 53) KUPCHAN Charles, Karar Zamanı: NATO'nun Zor Seçimleri http://www.nato.int/docu/review/2009/0902/0902_NATOFUTURE/TR/index.htm erişim tarihi: 09.02.2009.
- 54) LOMBORG Bjorn, Terörle Mücadelede Yapılan Masraflar Karşılığı Alınıyor mu? http://www.nato.int/docu/review/2008/04/AP_COST/TR/index.htm erişim tarihi: 13.04.2008.
- MONAGHAN Andrew NATO ve Rusya: Ortaklığı Yeniden Canlandırmak, http://www.nato.int/docu/review/2011/NATO_Russia/Resuscitating-partnership/TR/index.htm , erişim tarihi: 06.05.2011.
- 55) NAUTA David Afganistan'da Adli reform Süreci: Herkesin Yararına <http://www.nato.int/docu/review/2009/Afganistan-law-order-elections/Judicial-Reform-Process/TR/index.htm> erişim tarihi: 11.02. 2009.
- 56) PSZCZEL Robert, NATO Rusya'da Nasıl Algılanıyor (veya Bir İyimserlik Dersi) http://www.nato.int/docu/review/2011/NATO_Russia/lessons-optimism/TR/index.htm erişim tarihi: 6.04.2011.
- 57) PETERSEN ARNE, Kapsamlı Yaklaşımdan Kapsamlı Yeteneğe <http://www.nato.int/docu/review/2008/03/ART7/TR/index.htm> erişim tarihi: 2.03.2008.
- 70) Rusya, ABD'nin Füze Kalkanı Sistemlerinin Benzerlerini Oluşturacak http://tr.sputniknews.com/turkish_ruvr.ru/news/2014_12_08/Rusya-ABDnin-Fuze-Kalkani/ 08.12.2014.
- 71) Глава Мюнхенской конференции предупредил о риске войны с Россией <https://news.mail.ru/politics/26218225/> erişim tarihi: 23.06.2016.
- 72) Столтенберг обвинил Москву в нарушении соглашения с НАТО <http://www.rbc.ru/rbcfreenews/5768ff0c9a79474097e92763> erişim tarihi: 21.06.2016.
- 73) В Берлине раскритиковали учения НАТО вблизи границ России <http://www.rbc.ru/politics/18/06/2016/5764d0609a7947386cf31f61> erişim tarihi: 18.06.2016.
- 74) Вашингтон предложил НАТО активнее сдерживать Россию <https://news.mail.ru/politics/26120755/> erişim tarihi: 15.06.2016.
- 75) Генсек НАТО раскритиковал российские проверки войск за непредсказуемость <http://www.interfax.ru/world/513543> erişim tarihi: 4.06.2016.

- 58) RUCHLE Michael On Yıl Sonra NATO: Ders Alıyoruz <http://www.nato.int/docu/review/2011/11-september/10-years-sept-11/TR/index.htm> erişim tarihi: 9.12. 2011.
- 59) SHERR James, NATO ve Rusya: Hayal Kırıklığına Mahkum mu? http://www.nato.int/docu/review/2011/NATO_Russia/Disappointment/TR/index.htm erişim tarihi: 1.09.2011
- 60) ZHANG Xinghui, NATO Geleceğini Bir Daha Düşünmek Zorunda, http://www.nato.int/docu/review/2008/08/FUTURE_OF_NATO/TR/index.htm erişim tarihi: 02.08.2008.
- 61) 21. Yüzyılda Nükleer Caydırıcılık ve İttifak, <http://www.nato.int/docu/review/2016/Also-in-2016/nuclear-deterrence-alliance-21st-century-nato/TR/index.htm> NATO Dergisi, erişim tarihi: 1.04.2016.,
- 62) Karadağ, NATO ve Yeni Bir Devletin Güvenliği http://www.nato.int/docu/review/2008/08/MONTENEGRO_STATE_SECURITY/TR/index.htm erişim tarihi: 12.08.2008.
- 63) Yeni Tehditler: Siber Boyut <http://www.nato.int/docu/review/2011/11-september/Cyber-Threads/TR/> erişim tarihi: 24.11.2011.
- 64) NATO Zirvesi'ne Doğru <http://www.timeturk.com/nato-zirvesi-ne-dogru/haber-197545> erişim tarihi: 07.07.2016.
- 65) Fransa Cumhurbaşkanı Hollande 'Rusya, Fransa için ne düşman ne de tehdit' dedi <http://www.timeturk.com/hollande-dan-rusya-aciklamasi/haber-198220> erişim tarihi: 09.07.2016.
- 66) Putin'den Finlandiya'ya NATO Uyarısı <http://tr.euronews.com/2016/07/01/putin-den-finlandiya-ya-nato-uyarisi/> erişim tarihi: 01.07.2016
- 67) 4 Ülkeye Çokuluslu Asker: Putin'e NATO Duvarı <http://www.haber7.com/avrupa/haber/2037768-4-ulkeye-cokuluslu-asker-putine-nato-duvari> erişim tarihi: 10.07.2016
- 68) Avrupa Füze Savunma Sistemi Rusya'ya Karşı Kullanılmamalıdır http://tr.sputniknews.com/turkish_ruvr.ru/news/2014_08_26/Berlin-Avrupa-Fuze-Savunma-Sistemi/ Berlin: erişim tarihi: 26.08.2014.
- 69) Polonya ve Baltık devletlerinden Avrupa Füze Savunma Sistemi Önerisi http://tr.sputniknews.com/turkish_ruvr.ru/2014_08_26/Polonya-ve-Baltik-devletlerinden-Avrupa-fuze-savunma-onerisi/ 26.08.2014.
- 76) Путин анонсировал попытку начать диалог с НАТО <http://www.rbc.ru/politics/01/07/2016/577699ee9a7947b9e66b5242> erişim tarihi: 1.07.2016.
- 77) Путин потребовал повисить обороноспособность в ответ на действия НАТО <http://www.interfax.ru/russia/514739> erişim tarihi: 22.06.2016.
- 78) Столтенберг обвинил Москву в нарушении соглашения с НАТО <http://www.rbc.ru/rbcfreenews/5768ff0c9a79474097e92763> erişim tarihi: 21.06.2016.

**DİKKATİNİZE
TEŞEKKÜRLER!**